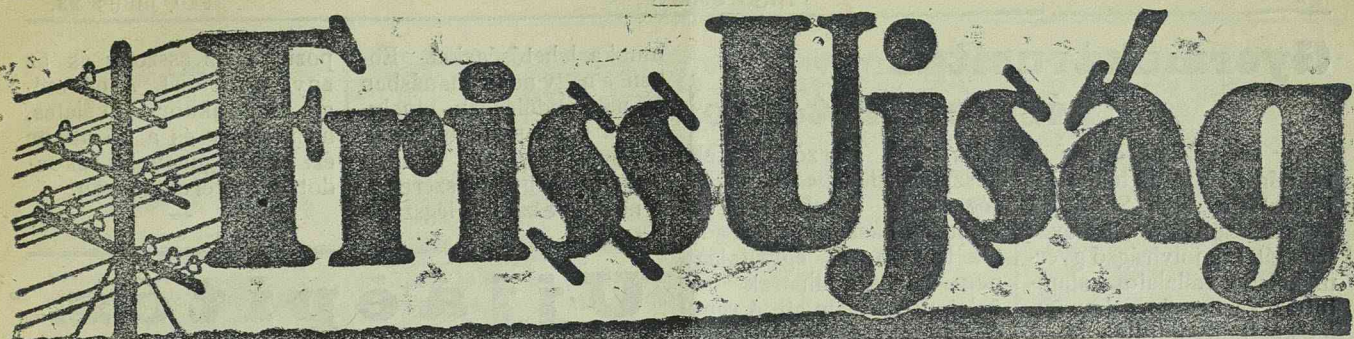

Friss Újság

Director, redactor responsabil și proprietar:
JOLÁTHY B. ZOLTÁN
felelősszerkesztő—laptulajdonos

SATU-MARE

Redacția și administrația:
SATU-MARE Str. Cuza Voda No. 39,
Szerkesztőség és kiadóhivatal.

Nemzet Pártja.

Az újjászülötő nemzeti mozgalmak elől nem hátrálhat meg senki sem és mindazok az államok lépést kell tartanak vele, amelyek jövőjüket, a nemzet életét, fennmaradását a nemzeti érzés gránit kövére építik fel. Az új európai társadalom átalakulás hozta magával, hogy a népek csak most kezdik érezni és megérteni faji és nemzeti értéküket és belátni azt, hogy mindaz, amit husz év óta hirdetnek az elmúlt kor elhervadt politikusai, a visszafejlődés és rothadás folyamatát erősítették csak, amely kiölte az emberekből az öntudatot, amely pedig minden nemzet lelkében erősen kell éljen, — az önbizalmat, saját létérdekének jövődjét és elpusztítani azt a fecsegő életet, amely kifelé népiesnek, de befelé zsebügynyek számított az egész világon. Kétféle demokrácia van. Az egyik az, amely nem kiméli a nemzet érdekeit és idegen eszméket vet a közélet porondjára és elfelejti, hogy vihart fog aratni. A másik a nemzeti demokrácia, amely befelé népi, de kifelé minden olyan áramlattal diktatórikus, amely a nemzet élete és annak összessége ellen tör. Mert minden párt, amely eddig létezett, valamely anyagi érdeknek volt elsősorban a védelmezője. Ez a materialista felfogás mindenkit ledorongolt, ha az veszélyeztette érdekeit. Hála Istennek, ezek a pártkeretek eltűntek, meghaltak és nyugodjanak békében. Ma csak egyetlen párt van: *A Nemzet Pártja*. Közösségi érdeket jobban szolgáló pártot még sohasem vezettek politikai életünkben. Az egy király, egy nép, egy ország jelszavával indult meg a mozgalom. Az új párt teljesen nemzeti, erős nemzeti alapokon

nyugszik, amelynek pillérei az ország lakossága, akik 21-ik életévüktől kezdve tagjai lesznek az új pártnak. Az új pártnak mi, a kisebbségi magyarság is tagjai leszünk. Mint az ország alkotó és dolgozó polgárai, kö-

telességünk eleget tenni a legmagasabb felhívásnak és részt venni abban a munkában, amely egyöntetűen megköveteli, hogy minden polgára tegye meg kötelességét a köz érdekében.

Anglia sorsa 400 éves jóslat tükrében.

(Er. tud.) Nostradamus Mihály francia orvos és asztrológus 1558-ban kiadta „Centuriák” címen 3797 évig terjedő jóslatait, miket egy dézsza víz tükréből olvasott ki. Így megjövendölte a 30 éves háborút, a francia forradalmat, Napoleon meteorpályáját és bukását a francia köztársaságnak

hetvenedik évében, tehát 1940-ben, a „nagy szerződés”-nek Németország által való megsemmisítését, Párizs elfoglalását. Angliának már letelt 300 éves világuralmat ígér, melynek végén az angolok nemcsak a német, hanem a végzet ellen is küzdenek.

Amerika harca a gonosztevők ellen

Amerikában tudvalevőleg a gonosztevők egész hadserege vonul föl a másik társadalom ellen. L. Dicson elérkezettnek érzi az időt, hogy Amerika végre leszámoljon ezzel a sötét és hatalmas tömeggel s nyíltan támadásba menjen át.

— Döbbenetes — írja, — hogy manapság több fölfegyverzett ember van, aki hadat üzen az amerikai társadalomnak, mint amennyi az Egyesült Államok hadseregében és tengerészetében. De mit lehet ellenük tenni. Mindenekelőtt véget kell vetni annak, hogy ez a földalatti tömeg fegyverhez és lőszerhez jusson. A kongresszus legközelebbi ülészakában egy csomó új törvényjavaslatot terjesztenek majd be, melyek szá-

bályozni fogják a gépvegyverek, robbantószerkek gyártását és eladását.

A gangszterek bizonyos multra tekinthetnek vissza. Már a XIX. század közepén kifejlődtek a túlnépesegett városok szegénynegyedeiben a bandák, melyeket *gangs*-nak neveztek. Kezdetben beérték azzal, hogy egymással viaskodtak, de aztán üzletszerűleg folytatták külön-külön a hadjáratukat.

— Azt is indítványozták, hogy Amerika alakítson olyan kitűnő szervezetet, mint Anglia, mely a Scotland Yard-al pusztítja az agyafurt gonosztevőket. De Amerikának példaszerű rendőrsége van. A titkosrendőr osztálya kiállja a versenyt a világ bármely hasonló

Vajjon

ha Timișoara leszállították a liszt és a kenyér árát, mert a buza ára mázsánként 80 lejről 580 lejre esett, nem indokolt e, hogy nálunk is leszállítsák ezeknek a fontos élelmi cikkeknek az árát, hisz a buza itt sem drágább?...

szervezetével. Van egy hivatala, ahol a bűnözők adatai és ujjlenyomatai foglalnak helyet. Ebben 3900000 adat van. Az Egyesült Államok rendőrtisztjei mostan is minden áldott nap 2200 új adatot szolgáltatnak be ebbe a hivatalba s a letartóztatások 45%-a ezek alapján történik. A különféle jelek és anyagok vizsgálata szigorúan tudományos. Egy hajszál, a köröm alatt lévő piszok, a cipőbőr, vagy a ruha egy foszlánya, sőt az írógép betűje is gyakran elegendő arra, hogy nyomra vezessen.

— Tűz pusztított a galati villanytelepen. Bucarestből jelentik: Szerdán reggel a galati villanytelepen tűz ütött ki. Paul Goma, a Dunare de Jos tartomány királyi helytartója kijelentette, hogy a világitás és vízellátás biztosítására minden intézkedést megtett. Az erőyes vizsgálat megindult.

Önnel is van szerencséje

csak meg kell fogni!..
Vásároljon sorsjegyet

PALÁDI

sorsjegyirodájában Str. Crisan 4
sz. alatt szerencsés számokat kap.

— A meggondolatlan beszéd emberéletekbe kerülhet. Vigyázz, hogy mit beszélsz és hol beszélsz, mert sohasem tudhatod, hogy ki hallja. —

Gyermekárusítás részletfizetésre.

(Er tud.) Chikágóban a rendőrség a múlt héten le tartóztatta Mae Smith 63 éves asszonyt és 43 éves leányát, kik jólvirágzó gyermekeladó vállalatot alapítottak és nagyforgalmú üzleteket bonyolítottak le. A lefoglalt üzleti könyvek alapján megállapították, hogy Mrs. Smith és társa főleg törvénytelen gyermekeket vásároltak, de nem vetették meg a nyomorgó szülők apróit sem. A beszerzett „árut” aztán leginkább gyermektelen vagyonosoknak szabályszerű

adás-vételi szerződésekkel, készpénz ellenében, de szükség esetén részletfizetésre is busás haszon mellett adták tovább és egyáltalán nem panaszkodhattak az üzlet pangása miatt. A rendőrség az erkölcsellenes lóhusereskedelmet leállította és ezzel az üzleti alapon föllendült gyermekvédelmet megszüntette. Pedig nehéz eldönteni, hogy nem volt-e „házagpótló” a vállalkozás? Az eredmény némileg mindenestre igazolta, hogy közszükségletet elégitett ki.

Társadalmi riport

Egy szerencsétlenség körüli széljegyzetek.

A napilapok szürke híro-
vatában fedeztük fel az alábbi
szomorú esetet: A clujpolgá-
ri repülőtéren Martineanu E-
lena elsőéves tanárjelölt az
ARPA által rendezett sportre-
pülőtanfolyam hallgatója, aki
már több sikeres repülést vég-
zett, ismét felszállt gépével. A
levegőben motorhibát észlelt
és ezért a földre kormányozta
gépet. Ahogy a gép földet
ért, Martineanu Elena kiugrott
az ülésről és a még forgó lég-
csavar első része felé ment,
hogy a hibát kijavítsa. Oly
szerencsétlenül közeledett a-
zonban a légsavarthoz, hogy
az valósággallemszette jobb
karját. A mentők igen súlyos
állapotban kórházba szállították,
Felépüléséhez kevés a re-
mény.

A kornak hőse ez a pi-
lótánő. És el kell ismerni,
hogy nem közönséges nő.
Az, hogy csunya, vagy csi-
nós ez a pilótánő, az nem
fontos. Mert aki legyőzte
a levegőt, aki ur volt a gép
és az elemek harcában, ki-
emelkedik a nők tömegé-
ből és szinte elveszti női-
ességét. A nőnek nem is
az a hivatása, nem azért
alkotta az Isten a nőt, úgy
ahogy megalkotta, hogy a
nő a géppel vesződjön és
a viharokat küzdje le. A nő
vesződjön a szakácsnővel
és a gyermekszobában in-
tézzon és állitson fel rekor-
dokat. Nem éppen gyer-
mektermelési rekordra gon-
dolunk, hanem a gyermek-
nevelés rekordjára. Egyál-
talanban nem tartjuk azt,
hogy a nőt valami újfajta
hárembe kellene zárni és
el kellene csukni a közélet-
ben való szereplés elől. A
nő rabszolgaságának ideje

elmult, azonban mint min-
 minden felszabadított rab-
szolga, a nő is tulzások fe-
lé rohan. Ezek a tulzások
azután megboszulják magu-
kat és az árukat éppen a
nőnek kell megadni.

És most nemcsak a sze-
rencsétlenül járt pilótánő
szomorú esete és nem-
csak arra gondolunk, hogy
az életpályák tulzsufoltsá-
ga miatt hiába dolgozik,
hiába tanul 's küszködik a
nő, nem képes kenyeret
találni, nem képes az élet-
ben megszerezni azt a he-
lyet, amelyre esetleg a diplo-
ma jogosítaná, hanem arra
is gondolunk, hogy a
női verseny is hozzájárul
ahoz, hogy mindig keve-
sebb férfi gondolhat a csa-
ládalapításra. Itt valami nin-
csen rendjén, itt valami e-
gészen súlyos hiba törté-
nik. A női munka a maga
helyén és a maga keretei-
ben nemcsak szükséges,
hanem jó is. Vannak élet-
pályák, amelyeket a nők
számára kellene kisajátíta-
ni. De vannak életpályák,
amelyeket el kellene zárni
a nők elől, hogy konkur-
renciájukkal ne árthassa-
nak maguknak a nőknek,
mert ha az állásokat nők
foglalják el, akkor a férj
nem is fog jönni, mert ak-
kor nincs férfi, aki csalá-
dot alapíthatna.

A társadalomnak is több
haszna volna abból, ha a nők
gyermeket szülnének, mint
abból, hogy a nők rekor-
dokat állítanak és megos-
tromolják a különböző

munka lehetőségeket. Eb-
ben a nagy nekirohanásban
és nekilendülésben, amely-
ben a nő ujszabadságának
érvényesítésében minden
pozíciót meg akar szerezni,
a nők elvesztik a legjobb

pozíciót, az asszony és az
anya pozícióját. A nő mé-
gis csak akkor tőkéletes,
ha asszony és a nő akkor
éri el a legnagyobb rekor-
dot, ha gyermeke van.

Újjáépítés.

Penelopé, Ithaka király-
néja azt ígérte türelmetlen
kérőinek, hogy mihelyt be-
fejezi menyasszonyi fátylá-
nak szövését, kiválasztja
közülök jövődöbelijét. De
minthogy szentül hitte, hogy
késedelmeskedő férje a há-
borúból vissza fog térni,
amit nappal szöjt, azt éjjel
szétbontotta, hogy eként
tovább huzza-halassza a
döntést.

Ilyen Penelopé ma Eu-
rópa, hol millió és millió
emberkét naponta rontja,
pusztítja azt, amit másik
millió és millió ember erő
alkotott.

Csak hogy, ha igaz a köl-
tő mondása:

Harc, gyűlöletnek rombolás a béré,
Mi felmagasztal az ember nevére,
Mi semmiből terem, naggyá tehet:
Csupán a béke, munka, szeretet.

úgy talán egyszer már meg-
eléggel a föld hatalmasai
a z emberélteknek, drá-
ga értékeknek, eszeveszett
semmivétételét és akkor föl-
tűnik az égen az újjáépi-
tés napja.

Ezt a tétemekkel bori-
tott, romokban heverő, rop-
pant munkamezőt látja a
Németbirodalom Vezére is,
ki megbizta országa egyik

legkiválóbb közgazdászát:
dr. Schacht Hjalmar, hogy
az új Európa gazdasági új-
játeremtésének tervét dol-
gozza ki. Dr. Schacht már
hozza is látott a gigaszi
feladat megoldásának, sor-
ra tárgyal a német nagy
ipar és mezőgazdaság leg-
kitűnőbb vezetőivel. Sőt
legközelebb Hollandiába és
Belgiumba utazik, hogy ott
megbeszéléseket folytasson
a kereskedelem és világ-
forgalom tapasztalt szakér-
tőivel. A cél az, hogy meg-
teremtse az európai né-
pek gazdasági életközössé-
gét, mely az újjászervezés
kiinduló pontját is képezi.
Benne az észszerű munka-
megosztás útját szegné a
tultermelésnek, a fölösleges
versenynek, továbbá, a ve-
lejáró nyersanyag, idő, mun-
dés tökefecserlésnek azzal,
hogy a nyugati államok
kizárólag az ipar, míg Ke-
let-Európa országai a me-
zőgazdaság szolgálatába ál-
lana, mert a gazdasági vál-
ságok bebizonyították, hogy
Európa nem tudja megó-
rizni helyét a világpolitiká-
ban, ha nem rendelkezik
megfelelő mezőgazdasági
alapépítménnyel.

Semmi sem új a nap alatt...

Régi mondás: semmi sem
új a nap alatt. Még az adó-
nemek sem. Azok is csupán
bizonyos időre eltűnnek,
vagy elviszi őket egy rö-
vidke jóléti korszaka az
emberiségnek, hogy aztán
idővel újra előkerüljenek,
új gondokat, mérgeződése-
ket okozva a hálátlan utó-
kornak, amely olyan sietve
elfeledte őket. A történe-
lem visszafelé forgatása köz-
ben így találkozunk példá-
ul a köztisztasági adóval,
amelyről azt jegyzi fel a
krónika, hogy már a ró-
maiaknál is megvolt. Ves-
pasian, a legináriusból fel-
vergődött katona, adott
nagy jutalmat egyik pénz-
ügyi szakértőjének, aki ki-
eszelte, hogy az illemhelyek
tisztításának állami kezelés-

be vételével új adónemet
lehet kiróni. Az egykori
feljegyzések szerint Vespa-
sian fia, Titusz, akinek böl-
csője már nem az etru-
riai parasztházban ringott,
méltatlannak tartotta az il-
lemhelyek után járó adó
kivetését, apja erre elővett
egy pénzdarabot, ami ezen
adóból befolyt s orra alá
tartotta mondván: Szagold
meg, talán bűdös? — In-
nen aztán a mondás, hogy:
a pénznek nincs szaga. Ezt
bizony mi is eleget látjuk
magunk körül, csak olvas-
suk a napilapok törvény-
széki tárgyalásairól való
beszámolókat, onnan nyomban
meggyőződhetünk ennek
az állításnak a valóságáról

H I R E K

Aktuális rimék

Tisztul a helyzet.

Pukkadatok pesszimisták,
 Akik mindég rémet látnak...
 Életunt lesz az az ember
 Ki csak egyszer pillant rátk,
 Csak a rosszat szűrte le
 Mindenféle eseményből,
 S úgy örülök, ha más embert
 Kiboztok a türelméből.
 Akármilyen incidens van,
 Rögtön háborút jósoltok,
 Ti csak akkor nyugodtok meg,
 Ha valami rosszat szóltok,
 Szerencse az optimisták
 Mégis csak tulsúlyba vannak,
 Nem dülnek be a dumának,
 Vigan fittyet hánynak annak.
 Nézzük csak tárgyilagosan
 Tulajdonképpen hogy állunk?
 Sokáig tart még a béke,
 Vagy hamar a mennybe szállunk?
 Mit is felelhetnénk erre,
 Nem oly egyszerű a dolog,
 Mert háboruk mindég voltak,
 Mióta e csuf föld forog.
 Sok fajta emberek vannak,
 Más a nyelvük s a szokásuk,
 Mindég így volt, soká így lesz,
 Nincs egymástól maradásuk.
 Szeretettel elfeledték
 S gyűlölet lett a kenyérük.
 Csuda-e hogyha az ördög
 Halál táncot járát velük?
 Másik ember pusztulását
 Hídeg szívvel, némán nézik
 A háborút megérdemlik
 Mindazok, kik felidéznek.
 De maradjunk meg a tárgynál,
 Csak a helyzetről beszéljünk;
 A közeli háborútól
 Egyelőre nincs mit féljünk...

(—)

Ötletek...

Olvastuk valahol: »Oly
 erős esett, hogy minden
 disznó tiszta lett tőle és
 minden ember piszkos«...
 Sok ember van, aki boldog-
 talanabb, mint te vagy. Ez
 a kis mondat ugyan nem
 hajlékot ad, amelyben el-
 lakhatsz, de alkalmas arra,
 hogy záporosó esetén meg-
 huzódj alatta.

Ha a természetet tani-
 tónak tekintjük 's az em-
 bereket a tanítványainak,
 akkor hajlandók vagyunk
 az emberi nemről valami
 egész különös fogalmat al-
 kolni. Valamennyien egy
 iskolában ülünk, képessé-
 günk van megérteni és fel-
 fogni azt amit ott hallunk,
 de inkább iskolatársaink fe-
 csegéseire figyelünk, mint a
 tanító előadására. Ha pedig
 valaki mellettünk lejegyz
 a tanító szavát, akkor oda-
 kukucskálunk, ellopjuk azt,
 amit az a tanítvány töké-
 letlenül hallott és mindez
 a tulajdon helyesírási hi-
 bákkal és gondolkodási
 gyarlóságunkkal tekintjük.

Hét nap történelem
1940

Julius 23 Hétfő, A reichstadi
 herceg („sas fiók“) halála. 1832,
 Julius 23 Kedd gr. Zichí Géza
 zeneszerző születése 1849.
 Julius 24 Szerda, Bolívar S. Bo-
 livia megalapítójának születése 1783.
 Julius 25 Csütörtök, Radetzky
 osztrák hadvezér halála. 1858,
 Julius 26 Péntek, Schaw Bernát
 angol író születése 1856.
 Julius 27 Szombat, Utolsó ne-
 gyed 12 óra 29 p. Dohnányi E. ze-
 neszerző születése 1877.
 Julius 28 Vasárnap, Ily Dumas
 Sándor francia író születése 1824.

Szeplő és májfolt

ellen

a leghatásosabb szer a

**Béress-féle
 arc kenőcs
 Mindenütt
 kapható**

— Max Ausschnitt bü-
 telését a Semmitöszék végle-
 gesen megerősítette. Esze-
 rint 6 évi fogházra és a
 Reșița társaságnak fizeten-
 dő 250 millió lei kártérítés-
 re ítélték.

Feleségem hosszú hónapok óta
gyomor- és epebántalmakban
szenved

Tafrov Nicolae, Vinda községbe-
 lakos írja nekünk a következőket:
 „... Feleségem, ki hosszú évek
 óta gyomor- és epebántalmakban
 szenved, egy üveg Gastro-D. elhasz-
 nálása után olyan feltűnő javulást
 mutatott, hogy az egész községben
 feltűnést keltett ez a világhírű
 gyógyszer, szíveskedjenek még egy
 üveget küldeni.

A világhírű amerikai Gastro-D.
 azért olyan népszerű és nélkülöz-
 hetetlen minden családban, mert 10-
 15 éves gyomor-, epe-, vese-, bél-
 és májbajok, ideges makacs fejfá-
 jáások eseteiben rövid kúra után
 (3-4 üveg) kitűnő eredményeket
 mutat fel. Orvosok is ajánlják,
 Gastro-D kapható gyógyszer-
 rakban és droguériákban, vagy pos-
 tán megrendelhető 150 lei utánvét
 mellett Császár E. gyógyszerüzében,
 București, Calea Victoriei 124.

— A közhivatalok új
 munkarendje. A kormány
 az összes közhivatalokra
 nézve a következő munka-
 rendet állapította meg: Hét-
 fől fél 10 órától fél 2 órá-
 ig, szerdán, csütörtökön és
 szombaton fél 8 órától fél
 2-ig, kedden és pénteken
 fél 8-tól fél 2-ig és délután
 fél 5-től fél 8-ig. Az új mun-
 karend július hó 12-én lé-
 pett életbe. A rendelkezés
 alól csak azok a különle-

ges közintézmények képe-
 zen kivételt, amelyeknek
 munkarendjét saját szerve-
 zeti szabályzatuk írja elő.

— Legideálisabb has-
 hajtó, vértisztító, epehajtó a
 Dr. Földes-féle SOLVO-pirula.
 Székrekedés, bélrenyheség, rossz
 emésztés, gyomorrontás, felfu-
 vódás, gyomor- és bélfájdal-
 maknál teljes gyógyulást nyújt.
 — Egy doboz ára 25 lej.
 Minden városi és vidéki gyógy-
 szertárban és droguériában kap-
 ható.

— Nem szükséges kama-
 rai törles az adótörleshez.
 Tekintettel arra, hogy több
 eset fordult elő, hogy e-
 gyek megszűnt cégek nem
 tudták a kamarai törlesztést
 megszerezni s így adójukat
 tovább kellett fizessék, a
 pénzügyminiszter belátva a
 helyzet tarthatatlan voltát,
 9325—1940 számú rende-
 letével utasította a pénzügy-
 igazgatóságokat, hogy o-
 lyan esetekben, amikor a
 vállalat, vagy cég megszű-
 nése minden kétséget ki-
 záróan bizonyítható és va-
 lóban megszűnt, a cégeket a
 kamarai törles bemutatása
 nélkül is töröljék az adó-
 könyvekből.

Azt vallja Satu-Mare népe
 bel- és külváros szépe
 Illatszert legjobban vásárolhat
 — Bírő „Elite“ droguériában —
 Str. Cuza Vodă 5 szám alatt

— A bevészelt égi arany.
 A mexikói Puebla közelé-
 ben a múlt héten szipor-
 kázó, hatalmas meteor fu-
 ródott a földbe. Egy 30
 kilós szilánkjára 8 méter-
 nyi mélyben bukkantak reá.
 Minthogy a tekintélyes érc-
 rög csaknem százszázalé-
 kosan szinaranytartalmu, a
 szerencsés megtalálók haj-
 bakaptak fölötte és a tul-
 fűtött, erősen kapzsi szen-
 vedély csakhamar szorgal-
 mas fejbeverésekkel támasz-
 totta alá tulajdonjogát, úgy
 hogy a kincsszomj rövi-
 desesen négy halottat és igen
 sok sebesültet termelt. A ki-
 küldött fegyveres erő az
 osztó igazság megérkezéig
 csak néhezzen birt rendet
 teremteni.

Önmagának használ
 ha a Viktória kávéház-
 ban jár. Szolid árak mellett
 megkapja összes lapjait, előzé-
 kenységet és társas játékot. Ka-
 lón billiárd terem. Állandó
 buffet.

— Amerikai elnökjelöltek.
 Az Egyesült Államok két
 leghatalmasabb pártja: a re-
 publikánus és a demokra-
 ta, melyek egymást szok-
 ták az uralomban felválta-
 ni, mostanában döntött és
 dönt, hogy kinek a nevé-
 vel induljon a novemberi
 elnökválasztó küzdelemben?
 A demokrata párt, mint-
 hogy hír szerint Franklin
 D. Roosevelt harmadszor
 is hajlandó a jelöltséget
 vállalni, minden valószínű-
 ség szerint mellette tör
 lándzsát. A republikánus
 párt azonban — nagy meg-
 lepetésre — nem a gangsz-
 terek elleni küzdelemben
 nagy népszerűségre szer-
 tett Dewey főügyész mel-
 lett nyilatkozott, mert szí-
 goruan ellenzi az európai
 háboruba való beavatkozást,
 hanem Wendel Wilkie, egy
 aránylag fiatal, 48 éves vál-
 lalkozót óriási többséggel
 jelölt, ki lelkes hive az an-
 golorok minden áron való
 megsegítésének és ez az ál-
 lásfoglalása kitűnő kortes
 eszköznek bizonyult.

Dr. NÄDLER ETEL

Orvoskozmetikai gyógyintézet és
 Laboratorium
 Satu-Mare, Piața Brătianu 18
 (Bejárat: Str. Cloșca 1. A Banca
 Românească és Weisz Gyula posz-
 tónagyáruház közötti ucca felől.)
 Legmodernebb kozmetikai
 szakszkezelések
 Állandó kozmetikai kurzus!

Aktuális öt szó: Hátralékos
 előfizetését szíveskedjék mi-
 előbb rendezni.

— EGY TELJESEN JÓKARBAN
 levő, kitűnő márkájú írógép olcsón
 eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban

— Felszabadítják a had-
 sereg részére zárolt árúk
 egyrészét. Bucurestiből je-
 lentik. Dragomir ezredes
 és Romascanu technikai ta-
 nácsos tegnap tanácskozást
 folytattak azokkal a keres-
 kedőkkel, akiknek áruit zá-
 rolták a nemzetvédelem
 céljára. A tárgyalások so-
 rán megállapodtak abban,
 hogy az árúk egyrészét a
 napi áron átveszi a hadse-
 reg, másik részét felszaba-
 ditják a lakosság szükség-
 leteinek kielégítésére.

Hirdessen a

„Friss Ujság“-ban

A hét humora A korzón

— Oh, Mancika mióta magát ismerem, nincs étvágyam és le nem hunyom a szemem.

— Milyen kedves. Miért nem jött ma korábban?

— Az a bamba háziasszony elfelejtett felkelteni.

— A férjem ma töltötte be az ötvenedik évét. Husz év korkülönbség van közöttünk — dicsekszik öngaságára barátnőjének.

— Igazán drágám? Nem is hittem volna, hogy már hetvenéves vagy.

— Tivadar egész éjjel beszéltél álmodban.

— Ne haragudj, de ez az egyetlen alkalom, amikor beszélhetek.

— Papa kérem, mikor leszek oly idős, hogy azt tehetek amit akarok?

— Nem tudom fiacskám, mert azt a kort még én sem értem el.

— Öten vettünk egy sorjegyet és tízezer lelt nyertünk.

— Szóval mindenki kétezer lelt kapott.

— Nem, kétezeröttszázat. Az ötödiknek nem mondtuk meg azt, hogy nyertünk.

— Mi az, mi történt veled, hogy annyira össze vagy törve?

— A barátom tegnap jött vissza nászútjáról...

— No és?

— Én hoztam össze a partit.

A Victóriában

Singer Nándor beszél az ebédutáni feketekávé mellett a törzsasztalnál; Pistikét már egészen apró korában mindenről felvilágosítják és mire az elemi iskolába kerül, mindent tud.

Mikor első nap hazajön az iskolából, megkérdi a mamája:

— Na, Pistike mi volt, hogy volt?

— Eh, hagyj el — mondja Pistike — egy nagyon kellemetlen éretülést szereztem.

— Na, mi az, Pistike?

— Megtudtam, hogy az összes gyerekeket gólya hozta, csak te egyedül tétlén rossz fát a tűzre.

Kohn és Grün csunyán összevesznek a kávéházban, miközben Kohn azt mondja Grünnek:

— Te csirkefogó!

Erre Grün irtózatossá dühre fakad és így kiabál:

— Vonod ezt vissza mindjárt?

— Vissza nem vonom — mondja Kohn — de ha akarod, kicserélem.

**Hirdessen a
"Friss Újság"-ban**

Masaryk vallomásai.

Még Csehszlovákia felbomlása előtt egy igen érdekes könyv jelent meg Prágában, amelyet Emil Ludwig „*Szellem és tett*” cím alatt irt s amelyben az ismert életrajzíró Masaryk volt köztársasági elnökkel folytatott beszélgetéseit adta ki. A rendkívül érdekes könyvből a következő részeket közöljük:

Masaryk öregségéről a következőket mondogta:

— Ugy gondolom, hogy az öregséget nem érzem. Lehet, hogy tévedek. Figyelem magam, hogy a fantáziám, vagy emlékezetem csökken-e és hogy tudok-e gondolkozni elég áthatóan. Ha azt venném észre, hogy itt zavar mutatkozik, félreállnék. Természetes, hogy fizikailag nem vagyok képes úgy ugrálni és tornázni, mint egykor, de szellemileg az öreg kort egyáltalán nem érzem. Annyi örömem van az életben, mint egykor. Nem tudom megmondani, hogy mi jön később, hiszen öregebb vagyok, mint Goethe volt.

(Masaryk akkor már 85 éves volt.)

A világháború alatt folytatott politikájáról, a csehszlovák állam megalapításának előkészületeiről a következőket mondotta az elnök:

— Lehetséges, hogy az osztrák-magyar monarchia megbukott volna akkor is, ha én nem dolgozom ellene. És lehetséges az is, hogy a monarchiát fenntartották volna bizonyos feltételekkel s ezeket a feltételeket Károly császár már el is fogadta. Politikusaink Prágában természetesen, nem lehettek olyan szabadok és következetesek, mint én odakint. Egyesek hittek Ausztria győzelmében, mások a háború eldönthetetlen befejezését várták. Én kezdettől fogva az antant győzelmére számítottam s ennek megfelelően rendeztem be politikámat.

— Mikor a leendő csehszlovák állam formájáról beszélünk, egyesek orosz herceget akartak királynak. Mikor a háború elején az orosz gőzhenger megindult, a prágai asszonyok már nem akartak libát eladni, mondván: „Megtartjuk az oroszoknak”. Az orosz hen-

ger csalódást okozott. Az új „téli király” néhány hónap múlva megszökött volna Prágából, mert dolgoznia kellett volna s ehhez a dekandés urak nem voltak hozzászokva.

— Azt mondták, hogy Connaughi herceggel is tárgyaltam. Ez nem igaz. Vele sohasem tárgyaltam. Igaz hogy Stefanik (a csehszlovák köztársaság első hadügyminisztere, a világháború alatt Masaryk társa az emigrációban) szintén királyra gondolt egy időben, később azonban feladta ezt a gondolatot.

Masaryk Ludwig kérdésére elmondotta, hogy az állam megszervezése másként történt, mint ahogy ő elképzelte. Vallomásából kiderült, úgy tervezte, hogy a győztes antanthadsereggel Berlinen és Drezdán át érkezik meg a cseh határra, 50.000 légionárius élére áll s mint győztes hadvezér vonul be Prágába. Erre azonban nem került sor.

— Nem vagyok nacionalista, a mai radikális nacionalista pártok felfogása szerinti értelemben — mondotta Masaryk. — Természetes, hogy született cseh vagyok s ezen semmit sem változtathatok. De a német is ugyanugy született, mint én. Miért legyek ellene? Nagyon könnyű dologgyűlöletet prédikálni az idegen ellen. Sajátunkat megismer-ni, bírálni, javítani sokkal nehezebb. Az utszéli „hazafi” nemcsak a más nemzeteket szidalmazza, hanem a saját nemzetéhez tartozókat is, ha más nézeteket vallanak, mint ő. És még mindenütt igen sok hazafi van, aki patriotizmusa segítségével intézi el az üzleteit.

Masaryk a könyv „*Tekintély vagy szabadság*” című fejezetében rokonszenves jelenségnek mondja, hogy a háború után olyan férfiak is hatalomhoz jutottak, akik szociálisták voltak, vagy legalább is hajlottak a szociális reformok felé.

— Ha Mussolini és Göbbels rendszerét a legtisztább demokráciának proklamálja, ugy abban annak a demokráciának az elismerését látom, — mondja az elnök. — A demokráciát sokféleképpen határozhatjuk meg. Magam is adtam

néhány meghatározását. Fő-dolog a nyilvánosság, semmi titkolózás, becsületes-ség barát és ellenség iránt egyformán. A demokráciában minden közpolgárnak tájékozódva kell lennie minden közügyről.

Házeladás házvétel esetén
forduljon teljes
bizalommal

Kaufmann

ingatlan forgalmi
irodájához
Piața Brătianu No. 7.

— Hallotta kérem! ? ...

azt beszélik satumarei uri társaságokban, hogy WEISZ JULISKA legújabb női kalap modeljei a nyári divat legszebb és legsikerültebb alkotásai...

Schwartz & Lebovits S. A.

cégnél a raktáron levő
nyári árak mélyen
leszállított árakban
kiárúsíttatnak

Satu-Mare, Str. Ștefan cel Mare 1.
Telefon: 78.

Fogorvosi műszerek,
fogászati kellékek,
rozsdamentes fehérfémek,
gyári árak mellett
beszerelhető

"Taub" Dental-Depou-

nál
Satu-Mare, Str. Decebal 10. Br.
Blonberg palota Telefon: 258.

Legújabb divatu
Model NŐI és FÉRFI
tavaszikabátok

trencskók, gyermekruhák
legnagyobb választékban

FISCHER & Co.

készruhanagyáruházban
P. Brătianu 21.

"Friss Újság"
Független politikai,
közgazdasági, irodalmi
és társadalmi lap

Apare tot a doua săptămână

Előfizetési árak:

Romániában: — egy évre 200 Lei

Magyarországon: — egy évre 10 P

Jugoszláviában: — egy évre 100 D

Kéziratokat nem adunk vissza. —
Minden cikkért annak írója felel. —
Csak válaszbélyeggel ellátott leve-
lekre válaszolunk levélben.

Tip. Hirsch, Satu-Mare.